

PLA DE FOMENT DE LA LECTURA I

ÚS DE LA BIBLIOTECA ESCOLAR

PLA DE FOMENT DE LA LECTURA I ÚS DE LA BIBLIOTECA ESCOLAR

ÍNDEX:

0. INTRODUCCIÓ
1. BREU DESCRIPCIÓ DEL CENTRE
 - 1.1 Descripció del centre i del context
 - 1.2 Recursos humans i espais:
 - a) Recursos humans
 - b) Espais
2. LA BIBLIOTECA A L'IES ISIDOR MACABICH:
 - 2.1 Trajectòria de la biblioteca fins al moment
 - 2.2 Característiques actuals de la biblioteca:
 - a) Funcionament i organització
 - b) Recursos i activitats
3. JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE .
4. DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE:
 - a) Objectius
 - b) Estructura organitzativa i funcional
 - c) La biblioteca escolar al servei del foment de la lectura i de l'adquisició de les competències bàsiques.
 - d) Recursos humans i formació del usuari.
 - e) Actuacions previstes i temporalització.
 - f) Pressupost de la biblioteca
 - g) Pla de seguiment, criteris d'avaluació.
5. CONCLUSIÓ

0. INTRODUCCIÓ

"La biblioteca és un gran laberint, signe del laberint que és el món. Quan hi entres no saps si en sortiràs".

Umberto Eco

Elaborar un projecte i que l'objectiu primordial d'aquest no sigui cap altre que el de dinamitzar i que fomentar la lectura, no seria possible si no contempléssim, a priori, que llegir és una aventura que -com totes les aventures- necessita un escenari que la faci possible. Per tant, no hem d'oblidar que un acte de tal naturalesa i importància necessita una dinamització simultània de l'espai, el context apropiat i l'entorn més plàcid, per poder viure'l en totes les seves dimensions: la biblioteca. Si llegir (Del llatí *legere*), segons el Diccionari de la RAE, *és passar la vista per l'escrit o imprès comprnent la significació dels caràcters emprats* i *lectura és l'acció de llegir*, el nostre objectiu és transcendir ambdues definicions i convertir-les en una aventura que pugui assolir la seva màxima esplendor a les entranyes de la biblioteca escolar. En aquesta empresa no solament trobarem moments de plaer, també coneixerem instants en els quals la nostra vida (almenys aquesta vida a la qual a ens hem acostumat massa) correrà seriós perill. Aquests seran els instants que ens faran més forts (a alumnat i professorat); els que donaran sentit a l'aventura mateixa de llegir, però també els que ens ajudaran, en definitiva, a viure la vida com si es tractés precisament d'una aventura meravellosa.

Llegir és un acte individual. L'ésser humà, des que, a edat primerenca, aprèn a llegir, es converteix en un més d'aquest gran públic que, des dels temps més remots, participa en l'espectacle lingüístic de la paraula, en la cèlebre representació de la realitat; realitat que només pot ser nomenada, pensada i reflexionada a través d'aquest casament harmònic del signe lingüístic; així - significat i significant- es converteixen en actors imprescindibles a través dels quals entenem el món.

Malgrat que, com hem assenyalat anteriorment, llegir és un acte en solitari i l'ésser humà ho ha celebrat amb si mateix en una cerimònia de solitud, no hem d'oblidar que som éssers socials. Des de la primera biblioteca a Alexandria, no hem deixat de crear espais on ubicar tant els llibres que alberguen el saber en totes les seves manifestacions (àlgebra, teologia, filosofia, etc.), com els que utilitzen la paraula com a símbol de bellesa (lírica, èpica i teatre).

Nosaltres, avui, a l'escenari de l'IES Isidor Macabich, volem participar en aquest projecte per oferir al nostre alumnat aquest lloc idoni i plàcid on trobaran llibres per aprendre, reflexionar, riure, i evadir-se; un lloc on aixecaran els ulls i veuran altres ulls que llegeixen. Un lloc on, paradoxalment, compartiran un so extraordinari: el silenci d'una biblioteca.

1. BREU DESCRIPCIÓ DEL CENTRE

1.1.DESCRIPCIÓ DEL CENTRE I DEL CONTEXT

L'Institut d'Ensenyament Secundari "Isidor Macabich" és un centre de titularitat pública depenent de la Conselleria d'Educació i Cultura de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears que es va crear el Curs 1975/76, amb la finalitat de desenvolupar en les Pitiüses els estudis de Formació Professional que fins aleshores no existien en les nostres illes.

L'Institut està ubicat en la perifèria de la ciutat d'Eivissa. El barri on es troba es denomina "Sa Blanca Dona" i és una zona escolar i industrial poc habitada. La zona no està totalment urbanitzada i hi manquen algunes infraestructures d'ús ciutadà.

Els diferents nivells educatius que s'imparteixen al centre són els següents: Ensenyament Secundari Obligatori (11 grups), Batxillerat (4 grups), Formació Professional de Grau Mitjà (11 grups), Formació Professional de Grau Superior (5 grups) i PQPI (4 grups, un d'ells per alumnes amb deficiències psíquiques). Els estudis d'ESO i de Batxiller, el Cicle Formatiu de Grau Mitjà d'electrònica de consum i el Programa de Qualificació Professional Inicial per alumnes amb necessitats educatives especials es cursen en torn de matí. La resta dels estudis de formació professional es cursen en torn de tarda.

El projecte educatiu del centre declara entre les seves principals senyes d'identitat el seu caràcter aconfessional i manifesta el respecte cap a totes les creences dels alumnes i professors, i el pluralisme ideològic, així com la renúncia a tot tipus d'adoctrinament i sectarisme; ningú podrà ser discriminat per les seves idees, sexe, nivell econòmic, procedència ètnica o condicions físiques o psíquiques.

La línia metodològica es caracteritza per l'adopció de sistemes actius, no autoritaris, que impliquin la participació dels alumnes en el procés d'aprenentatge i el foment d'una actitud curiosa, crítica i investigadora.

Pel que fa a la normalització de l'ús de la llengua catalana, el Projecte educatiu del centre proposa la presa de mesures positives que tendeixin a la normalització del seu ús en l'institut com a llengua acadèmica i de comunicació, element d'integració, de convivència i d'enriquiment mutu, assegurant alhora un tractament respectuós cap a totes les altres llengües.

La diversitat de la procedència de l'alumnat és un reflex de la canviant realitat social de l'illa, ja que ha passat de ser un centre amb un 75% d'alumnes d'origen insular i principalment rural l'any 1995 a ser, en l'actualitat, majoria els alumnes peninsulars, d'origen peninsular o de parelles mixtes. Igualment, el percentatge d'alumnes estrangers ha augmentat sensiblement i de forma molt especial en els darrers anys, de tal manera que l'alumnat estranger suposa aquest curs 2009/10 prop del 20 % del total distribuït en 28 nacionalitats, entre les quals destaquen la nacionalitat colombiana (1,77%), la marroquina (1,77%), l'argentina (2,25%) i l'equatoriana (6,26%).

La situació socioeconòmica de la majoria de l'alumnat és de nivell mitjà.

En principi, els alumnes que es matriculen en el centre provenen de dos centres adscrits: el Col·legi Públic Nostra Senyora de Jesús, un barri residencial dispers

pertanyent al municipi de Santa Eulària que dista uns 4 quilòmetres de l'institut i del Col·legi Públic Sant Rafel, situat en una parròquia rural del municipi de Sant Antoni a uns 7 quilòmetres. Tanmateix, el millor qualificatiu que podem aplicar per a definir la procedència de l'alumnat és la dispersió, ja que la proximitat respecte a la ciutat d'Eivissa, la lliure elecció del centre pels pares juntament amb la creixent i cada vegada més freqüent incorporació tardana d'alumnes immigrants fa que el denominador comú de tots ells sigui la diversitat de procedència i encara més en una illa amb un alt nivell d'habitatges unifamiliars aïllats.

La matrícula total durant el curs 2009/10 ha estat de 623 alumnes, la majoria d'ells assisteixen en el torn de matí, en què s'imparteixen tots els cursos dels nivells d'Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat.

1.2. RECURSOS HUMANS I ESPAIS

a) RECURSOS HUMANS

El Claustre està format per 90 professors, 55 dels quals tenen plaça definitiva en el centre i tenim 9 professionals d'administració i serveis.

b) ESPAIS

El centre es distribueix en tres edificis al voltant dels quals podem distingir dues zones enjardinades, una àrea àmplia ocupada pel camp d'esports i dues pistes (una de bàsquet i l'altra d'handbol). Pel que fa als edificis, distingim:

- a)** l'edifici principal, dotat de planta baixa, primer i segon pis. A la planta baixa destacar la sala d'alumnes i la biblioteca. Al primer i segon pis de l'edifici principal s'hi reuneixen la majoria d'aules.
- b)** El segon edifici consta de planta baixa i primer pis. Disposa de cinc aules distribuïdes a les dues plantes i és l'edifici on es desenvolupen les principals activitats que requereixen d'un espai ampli, ja que és a la planta baixa d'aquest edifici on es situa la sala d'actes.
- c)** Finalment, podem parlar dels edificis dels tallers, un més ampli que reuneix quatre tallers (de superfície més àmplia) i quatre aules de proporcions més reduïdes. Separats, es troben el gimnàs i un dels tallers d'electromecànica de vehicles.

2. LA BIBLIOTECA A L'IES ISIDOR MACABICH

2.1. Trajectòria fins al moment

1. L'actual biblioteca venia ja destinada com a tal en el disseny de construcció de la totalitat de l'institut.

En principi havia de ser pública però en estar tancada dins del recinte i, sobretot, en no comptar amb bibliotecari/a per fer-se'n càrrec, va quedar d'ús exclusiu per al centre de Formació Professional.

2. Aquest edifici, doncs, s'inaugura el curs 1978/79 i al llarg de la seva trajectòria comptarà amb diferents estudis de Grau Mitjà i Grau Superior, essent els més destacats els de caire administratiu, electrònica, electricitat, infermeria, automoció,...

Uns anys després i fins l'actualitat, amb el nou règim de centres de secundària, aquest institut d'FP es convertirà en IES on conviuen l'Ensenyament Secundari Obligatori (ESO), les diferents modalitats de Batxillerat i diferents Cicles Formatius tant de Grau Mitjà com de Grau Superior.

3. El lot fundacional de la biblioteca va arribar del *Ministerio de Cultura* des de la fundació *Centro Nacional de Lectura* que estava a punt de desaparèixer i comptava amb uns excedents de llibres que en aquelles dates s'enviaven a biblioteques de nova fundació.

La resta de llibres ha estat adquirit, en la seva major part, amb diners del pressupost del centre destinats als diferents Departaments didàctics i després, en un petit percentatge, ha estat donat per algunes entitats.

4.- Les despeses més destacades sempre estan relacionades amb els estudis que s'imparteixen en cada moment.

Així l'any 1979 una de les despeses més importants va ser: *Nuevo Diccionario de Legislación* (25 toms en total) de l'editorial Aranzadi.

També es comprà el *Diccionari Català-Valencià-Balear* (10 toms) conegut com Alcover-Moll, així com la col·lecció Austral de *Clásicos de la literatura española*.

El 1980 destaquen la col·lecció de Cátedra i Taurus *Autores contemporáneos de la literatura española*, l'enciclopèdia Larousse (24 toms), l'adscripció al BOE i la col·lecció RTV de *Clásicos de la Literatura* de Salvat.

El 1981 l'Associació de Pares d'Alumnes regala l'enciclopèdia de l'editorial Planeta *Història de la humanitat* i el Consell Insular també aporta algunes obres: un exemplar de *Rondaies*, tres de *La Lagartija ibicenca* i sis de *Supersticiones de Ibiza y Formentera*.

Cal recordar que aquest any es registren *Guías de tasaciones de automóviles* (42 unitats).

El 1983, el 1984 i el 1985 es faran les majors despeses en llengua catalana, fins aleshores quasi inexistent, amb l'adquisició de la *Gran Enciclopèdia Catalana* i la col·lecció de literatura d'Edicions 62 i la Caixa, la *Història de la Literatura Catalana* de Martí de Riquer i A. Comas, i els quatre toms de la *Història de Ibiza* de don Isidor Macabich.

D'aquesta manera l'any 2000 apareixeran 6721 volums registrats.

Ara bé, quan el 1994 es van anar introduint els registres a un ordinador no es té en compte que molts dels registres pertanyen a llibres de text de les diferents branques d'FP i que s'havien registrat 42 unitats de guies de taxacions d'automòbils que ja

estaven obsoletes. Per tant, la informatització de la biblioteca no és real quant al material inventariat. De fet, mai s'ha donat un exemplar de baixa, tot i que la secció infantil enviada en el lot fundacional del *Centro Nacional de Lectura* es va regalar al CP Sa Blancadona.

MATERIAL AUDIOVISUAL

A mesura que es compraren ràdio-cassettes i vídeos, la biblioteca també va registrar i emmagatzemar material adequat per aquests aparells. El material majoritàriament pertany al departament de llengües estrangeres, especialment el que acompanyava la revista d'anglès "Speak Up" i, encara que després va incorporar DVD, es segueixen guardant els cassettes i els VHS. També es segueixen guardant i estan registrats VHS de pel·lícules que venien en algun diari i d'altres que s'havien enregistrat en aquest format.

SERVEI DE PRÉSTEC:

El servei de préstec ha funcionat des de l'inici: Primer sense carnet, fins que cap el 1995 cada usuari s'ha d'identificar presentant-ne un on figuren les dades personals i el número de soci.

MOBILIARI:

El primer va consistir en uns prestatges metàl·lics que ocupaven dos laterals de la sala. Uns anys després s'anaren incorporant de nous i es tancaren amb portes de vidre. L'objectiu d'aquesta mesura era doble: per una banda la millor conservació de les obres i, per altra banda evitar el desordre en les prestatgeries.

Quant a les taules i seients, en principi hi havia dues tauletes rodones amb unes cadires de plàstic aptes per a l'ús infantil però que varen ser usades molt de temps per alumnat com a mínim adolescent.

En col·locar dos ordinadors, un per a la gestió de la biblioteca (servei de préstec, consulta de l'inventari,...) i un altre per a ús de l'alumnat. Aquestes tauletes es llevaren i les taules restants es col·locaren en dues fileres. També s'ha incorporat una prestatgeria nova que fa com de corredor.

Per a una millor comoditat dels usuaris també es va instal·lar un aparell d'aire condicionat, ja que l'única ventilació de la biblioteca són uns finestrons que es deixaren a tocar de sostre (suposem que per poder donar més ús a la paret).

HEMEROTECA

Al llarg de la història de la biblioteca també han anat canviant els diaris i alguna revista que arribava moltes vegades sense cap motiu específic. Al principi no hi havia cap diari excepte en algunes ocasions el "Diario de Ibiza". Després es feren subscripcions a altres diaris, premsa en català inclosa: diari "Avui", "Diari de Balears" i revistes com "El Temps". A poc a poc aquestes publicacions deixaren d'arribar, rebent només a hores d'ara les dues que es publiquen a Eivissa ("Última hora" i "Diario de Ibiza") i "El País".

l'alumnat que pugui haver a la biblioteca i mantenir l'ordre i bon ús del material.

. **Fons bibliotecari:** actualment tenim 11.645 llibres registrats.

El programa informàtic és el següent: **GBWIN 32.2.4.0 (amb llicència)**. Gonzalo Nadal Moya (1990). A més del registre de llibres, figuren les dades dels socis i la informació relativa als préstecs de llibres (adjuntem mostra).

ALTA DE SOCIS DE BIBLIOTECA	
DADES DEL NOU SOCI:	
NOM:	<input type="text"/>
LLINATGES:	<input type="text"/>
ADREÇA:	<input type="text"/>
CODI POSTAL:	<input type="text"/>
TELÈFON:	<input type="text"/>
OBSERVACIONS:	<input type="text"/>
e-mail:	<input type="text"/>
CURS I GRUP:	<input type="text"/>
TUTOR:	<input type="text"/>

NORMES PER AL PRÉSTEC DE LLIBRES *15 dies*

El professorat responsable de la biblioteca, en el moment de la sol·licitud de préstec d'un llibre, haurà d'emplenar el següent imprès, (alumnat i professorat)

Núm. de soci:.....
Nom i llinatges:.....
Curs i grup al qual pertany (*si sou professor/a indiqueu-ho*):.....
Tutor:.....
Núm. de registre del llibre (*el trobareu en les primeres pàgines del llibre, dins del segell*):.....
Títol:
Nom del professor/a que fa el préstec:.....

SI NO S'EMPLENEN TOTS ELS CAMPS QUE ES DEMANEN NO ES PODRÀ PRESTAR EL LLIBRE SOL·LÍCITAT

. **Inventari:** hi ha taules i cadires suficients per a unes 30 persones, en condicions òptimes, a part d'armaris i prestatgeries.

. **Fons econòmic:** no hi ha un pressupost de despeses sinó que el centre intenta respondre, en la mesura de les seves possibilitats, a les peticions de cada departament.

. **Activitats:** l'alumnat fa ús de la biblioteca en el temps d'esbarjo tant al llarg de l'horari de matí com en el de tarda. També hi accedeix, en ocasions, per cercar informació relacionada amb l'àrea que s'està impartint en l'aula; per a això, fent ús tant de diccionaris i enciclopèdies com de l'ordinador que està al seu abast.

El professorat que té guàrdia de biblioteca sol preparar classes, corregir exàmens, destinar el seu temps a la lectura i atendre l'alumnat que així ho requereix.

En definitiva, si el que volem aconseguir és valorar la situació actual de la biblioteca - considerada, a priori, com un excel·lent recurs del centre per a millorar les competències implicades en la lectura - no hauríem d'atendre exclusivament a aspectes organitzatius o relacionats amb el seu funcionament sinó que considerem que seria molt interessant observar, com un indicador significatiu, el nombre de llibres en situació de préstec en relació amb el nombre d'alumnes matriculats en el centre.

El resultat d'aquesta valoració és el que ens duu a participar, amb entusiasme, en el present projecte, amb l'objectiu de revitalitzar la lectura en el nostre Centre.

3. JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE

Al llarg d'aquests 30 anys, la biblioteca ha donat sens dubte un servei a aquesta comunitat escolar. Però el temps també ha deixat la seva petjada i és hora d'iniciar un nou camí, un projecte de futur; hora de fer un inventari real, d'adequar els materials que formen el seu fons i a la vegada d'actualitzar-lo; hora de millorar els seus equipaments bàsics malmesos pel temps i l'ús. Per això no hem dubtat en redactar aquest projecte. No ens podem permetre descuidar un recurs pedagògic tan essencial.

4. DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE

a) OBJECTIUS:

- a) Fomentar la lectura com a estratègia metodològica per a la millora de l'aprenentatge i l'assoliment de competències bàsiques tals com "aprendre a aprendre", "comunicació lingüística" i "autonomia i iniciativa personal".

- b) Atendre al foment de la lectura des d'un projecte global de centre, incorporant la biblioteca escolar al currículum a través d'activitats programades per a ser desenvolupades en aquesta o bé a partir dels recursos de què aquesta ens dota.
- c) Dur a terme al llarg de tot el curs intervencions de comprensió lectora i desenvolupament de l'hàbit lector que es trobin emmarcades en un pla amb continuïtat i coherència que posteriorment serà objecte de seguiment i avaluació.
- d) Desenvolupar, des dels diferents departaments, activitats que permetin l'alumnat descobrir la lectura en l'entorn de la biblioteca com un element de gaudi personal.
- e) Partint de les necessitats que s'hagin detectat, adquirir mitjans informàtics i audiovisuals que serveixin com a mitjà de consulta, millora i suport a la lectura.
- f) Crear les condicions materials adequades per al funcionament de la biblioteca i contemplar les necessitats de formació del professorat encarregat.
- g) Revitalitzar la biblioteca escolar del nostre centre, dotant-la de sentit, apropant-la i fent-la partícip del procés d'aprenentatge del nostre alumnat.
- h) Revisar i seleccionar els materials de què disposa actualment realitzant una "esporga" de tots aquells recursos que amb el pas del temps han quedat inevitablement obsolets.
- i) Complementar la tasca anterior, considerant de quins recursos ha de ser dotada, comptant per a aquesta tasca amb l'aportació dels diferents departaments didàctics, famílies professionals i alumnat.

b)ESTRUCTURA ORGANITZATIVA I FUNCIONAL

Una biblioteca escolar no és tan sols una col·lecció més o menys ordenada de materials diversos. Es tracta d'un punt de trobada, un espai de participació, que hem d'organitzar seguint uns criteris clars.

En el nostre centre, l'IES Isidor Macabich, ja disposem d'una **ubicació** privilegiada per a la biblioteca, a la planta baixa de l'edifici central (**veure plànol 1**) i prop de la Consergeria (amb servei de fotocopiats, enquadernació i plastificat de documents).

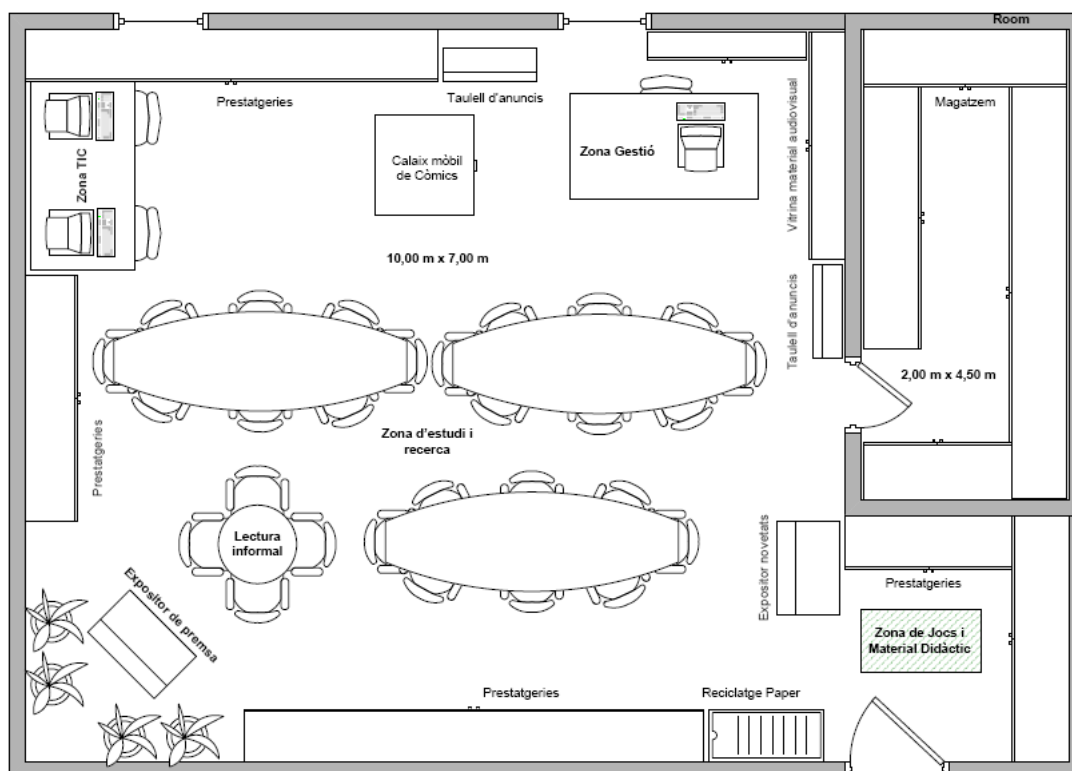
Es tracta d'un espai prou ampli (d'uns 70 metres quadrats, amb capacitat per trenta alumnes), que necessita, però, d'una remodelació a fons.

Infraestructures i equipaments

La nostra biblioteca ha de ser un lloc amb vida pròpia, que estimuli l'aprenentatge i l'esbarjo, un lloc ben il·luminat, d'ambient engrescador i distribuït en diferents **zones**:

1. **Zona de gestió**, amb taula per a equip informàtic, expositors de butlletins de biblioteca, registre de propostes per a noves adquisicions, etc.
2. **Zona TIC** per als usuaris, amb dos ordinadors.
3. **Zona per a novetats bibliogràfiques i exposicions temàtiques.**
4. **Zona d'activitats de documentació i estudi**, espai central, amb taules disposades per a treballs en grup (per a vuit persones).
5. **Zona de lectura informal**, una mica separada de la resta i, si és possible, amb uns seients més còmodes.
6. **Zona d'emmagatzematge** (petita cambra tancada, darrere zona d'atenció als usuaris).

(Plànol 2, Projecte de distribució)

Mobiliari

El mobiliari ha d'afavorir un ús adequat de tots els recursos. Les prestatgeries han de ser obertes i no massa altes, de manera que alumnat i professorat tinguin al seu abast els diferents materials.

Excepcionalment, per al material audiovisual, disposarem de vitrines tancades.

Un faristol i una pissarra mòbil ens poden resultar també de gran utilitat, així com calaixeres amb rodes per als còmics i expositors per a la premsa.

No podem oblidar els taulells de suro, amb informació de tota mena: agenda d'activitats, normes de préstec, horaris, etc.

Cal garantir un nombre suficient de taules i cadires per acollir un grup-classe. La distribució de les taules ha de facilitar els diferents tipus de treball: haurem de comptar amb taules rectangulars, alguna de rodona, taules més estretes per a la zona TIC i una de prou gran, amb calaixos, per a la zona de gestió.

Senyalització

A l'hora de muntar o reorganitzar una biblioteca, no podem oblidar una adequada senyalització, indispensable per orientar, estalviant temps tant a usuaris com a professorat responsable, fomentant alhora l'ús autònom d'aquest espai.

En principi, hem de preveure:

1. Dos **indicadors d'ubicació**, un al vestíbul de l'edifici central i un altre a la mateixa porta.
2. **Indicadors d'horaris, normes generals**, etc. (Tant a la part de fora, a la porta, com a l'interior, en lloc ben destacat).
3. **Indicadors de zones** (de documentació, de lectura informal, etc.), en forma de rètols subjectes al sostre.
4. **Indicadors de material**, per a armaris i prestatges (des d'obres de referència fins a gèneres literaris), tot segons el **sistema de classificació** adoptat per la biblioteca (CDU/ ABIES), col·locat en lloc ben visible.

Fons documental

La nostra biblioteca ha de comptar amb un fons actualitzat, que cobreixi les molt diverses necessitats d'alumnat i professorat, i això en diferents suports:

1. Llibres de referència generals: enciclopèdies, diccionaris, etc.
2. Llibres de consulta per àrees de coneixement.

3. Obres de ficció literària en català i castellà, per a les diferents edats, necessitats i interessos.
4. Col·lecció local: materials sobre l'entorn.
5. Llibres en llengües estrangeres.
6. Còmics.
7. Hemeroteca: premsa diària i revistes per a alumnat i professorat.
8. Material audiovisual: pel·lícules en format DVD, CD de música, etc.
9. Material d'arxiu: cartells, revistes del centre, treballs d'alumnes...
10. Jocs didàctics i de taula.
11. Butlletins trimestrals i guies de biblioteca.

Selecció i adquisició del fons documental

Les tasques de renovació i organització de la biblioteca han de començar amb una esportga ben planejada, revisant tot aquell material en desús o de poca qualitat. Es retiraran els llibres fets malbé i de contingut antiquat, així com gran part de les revistes que fins ara s'anaven guardant (a hores d'ara es pot consultar qualsevol número endarrerit per internet).

S'ha de tenir en compte la gran diversitat d'alumnat que ens arriba cada any, de manera que hem de preveure la compra de material tant per als nousvinguts (diccionaris en diferents llengües, lectures adaptades, jocs, etc.) com per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Quant al material a adquirir per als diferents cicles formatius, normalment més car que la resta, la seva selecció s'ha de realitzar amb especial cura, seguint criteris d'eficiència tècnica i pedagògica.

En principi, serà la Comissió de Biblioteca l'encarregada de planificar i dur a terme les adquisicions de material, en estreta col·laboració amb els caps de departament. L'alumnat també realitzarà propostes de compra, bé mitjançant els seus representants a la Comissió, bé, de manera més directa, enregistrant-les en un full a la seva disposició. No hem de menysprear l'opinió dels més joves. Segur que ens poden donar lliçons sobre el món del còmic, per exemple, o sobre temes que a nosaltres ja ens queden una mica allunyats.

Horaris i normes generals

La biblioteca del centre ha de romandre oberta durant totes les hores lectives sense excepció, fet que l'equip directiu ha de tenir en compte a l'hora de distribuir les guàrdies.

La biblioteca és un punt de trobada, però també de treball, així que s'imposarà silenci.

A un lloc ben visible, col·locarem un contenidor per al reciclatge del paper, vetllant per al seu bon ús.

Sistema de préstec

Per agafar llibres o altre material en préstec, tant alumnes com professors hauran de presentar el seu carnet d'usuari.

CARNET BIBLIOTECA (Foto) IES ISIDOR MACABICH (Log.)
Alumne/a: Curs: Nº de soci/a:
(Segell biblioteca)
(Signatura titular Lloc i data)

Es pot aprofitar una de les primeres sessions de tutoria per complimentar els tràmits de sol·licitud del carnet. Una vegada es tinguin enregistrats els nous socis, la persona responsable de la biblioteca deixarà els nous carnets en el caseller del tutor/a per al lliurament al seu grup-classe.

Es podran retirar dos llibres (o altre material) cada vegada, per un període de dues setmanes en el cas dels llibres, o de tres dies en el cas del material audiovisual.

Certs documents – els marcats amb una enganxina vermella - només es deixaran emportar per al cap de setmana. Seria convenient recordar aquestes normes generals al revers del carnet de soci.

Es contemplaran renovacions del préstec si així ho sol·licita l'alumne o el professor; no obstant, els retards sistemàtics en el retorn d'un llibre o altre material seran motiu de sanció, amb la retirada del carnet durant tants dies com l'alumne/ professor s'hagi endarrerit.

Per aconseguir una gestió centralitzada dels recursos documentals del centre, els llibres o pel·lícules existents a les aules o als departaments hauran de ser tractats com a préstecs col·lectius realitzats per la biblioteca del centre. En el cas dels departaments, si el material és d'ús freqüent, es pot estudiar la possibilitat de tenir-lo per duplicat.

Per al control dels préstecs, és indispensable utilitzar un sistema de fàcil maneig, com pot ser l'ABIES. Aquest programa genera un codi de barres per al document i un altre per al carnet de lector, codis que són reconeguts per un lector òptic.

Difusió dels fons, serveis i activitats

Els usuaris de la biblioteca han de conèixer els seus fons i disposar dels mitjans adequats per consultar el catàleg general.

Documents que no poden faltar són: les guies de biblioteca i els butlletins informatius.

És convenient disposar de dos tipus de **guies**:

- **Guies per a l'alumnat**, amb un petit plànol de la biblioteca i la seva distribució, els serveis de què disposa, un resum del Pla de Foment de la Lectura, les normes generals de préstec i accés a la xarxa, horaris, etc.

- **Guies per al professorat**, amb les possibilitats pedagògiques de l'ús de la biblioteca escolar, el nom i llinatges del personal responsable, l'organització dels documents, etc.

Resulta molt útil publicar un **butlletí trimestral** amb les últimes novetats, llibres o DVD recomanats, opinions, activitats programades (visites d'autors, exposicions temàtiques, concursos ...), etc.

L'edició d'aquest butlletí és responsabilitat de la Comissió de Biblioteca, sempre amb la participació de l'alumnat i l'assessorament del coordinador TIC.

A part d'aquests documents, és important renovar periòdicament la informació dels **taulells d'anuncis**, tant dels que es troben a l'interior com a l'exterior de la biblioteca.

I, ja per acabar, recordem que el nostre centre disposa d'una **pàgina web**, que es podria completar amb la creació d'un **blog**. Segur que tindria molts visitants!

Formació d'usuaris

Una de les tasques de la Comissió és la formació d'usuaris, que consisteix en mostrar el funcionament de la biblioteca (normes de préstec, organització del material, senyalització, catàleg, etc.), així com les seves múltiples possibilitats, a l'alumnat del centre.

És important que aquesta formació s'imparteixi durant les primeres setmanes del curs, començant pels grups de 1r i 2n d'ESO, aprofitant alguna hora d'estudi i/o tutoria.

La Comissió de Biblioteca vetllarà perquè aquesta formació, adaptada als diferents nivells, arribi a tothom i que, en cas de produir-se incorporacions tardanes, hi hagi alumnes que se'n facin càrrec.

Menció a part mereix la formació del professorat de guàrdia de biblioteca, a realitzar a l'inici de curs. Al llarg de les reunions, el responsable de biblioteca explicarà les tasques que tindran assignades, l'ús i gestió de l'ABIES, etc.

Recursos Humans: Comissió de Biblioteca

COMISSIÓ DE BIBLIOTECA		
MEMBRES	NOM	TASQUES/FUNCIONS
Responsable de biblioteca	Isabel Costa Ribas	Registre i catalogació, servei de préstec, programació i distribució de tasques entre el professorat de suport (durant guàrdies de biblioteca)...
Professors/es* – mín. 5 –	Neus Cardona Montserrat Fernández	Renovació de fons, elaboració i aplicació del Pla

	Carolina Riera Antònia Sala	de Foment de Lectura, organització d'activitats entorn a la biblioteca, edició de butlletins...
Alumnes – mín. 3 –		Col·laboració en organització i desenvolupament d'activitats, assessorament per a l'adquisició de material, informació a resta d'alumnat i captació de socs.
Cap d'estudis (representant de la Directiva)	M ^a José Molina	Assistència a les reunions de la Comissió, assessorament, organització d'activitats... Enllaç amb Consell Escolar.

* Professorat de suport: professorat amb guàrdies de biblioteca i voluntari.

c) LA BIBLIOTECA ESCOLAR AL SERVEI DEL FOMENT DE LA LECTURA I DE L'ADQUISICIÓ DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES

Per tal de fomentar la lectura i contribuir al desenvolupament de la **competència lingüística** els diferents departaments didàctics i el departament d'activitats extraescolars i complementàries proposaran activitats que impliquin l'ús de la biblioteca o dels seus recursos relacionades amb la lectura comprensiva i la comunicació oral i escrita.

La biblioteca és un espai de lectura i també de consulta de diferents fonts d'informació: llibres, revistes, premsa, mitjans informàtics... Per mitjà de tasques que permetin l'alumnat l'ús de les diferents fonts d'informació disponibles, la seva elaboració i transformació en coneixement propi així com l'aplicació a diferents contextos, es contribuirà a desenvolupar la competència **aprendre a aprendre**.

Així mateix es promourà l'**autonomia i iniciativa personal** en el context de la biblioteca escolar mitjançant el coneixement i les possibilitats d'ús dels recursos que l'alumne té a l'abast.

L'ús del mitjans informàtics (de què haurà de ser dotada la biblioteca) en activitats de recerca, selecció, anàlisi i tractament de la informació ajuda al desenvolupament de la competència **tractament de la informació i competència digital**.

A l'assoliment de la *competència social i ciutadana* es pot contribuir amb activitats de grup que es desenvolupin a la biblioteca i que fomentin valors com la cooperació, el diàleg... I també a través d'activitats extraescolars i complementàries que fomentin la participació de l'alumnat i que trobin continuïtat en la realització de tasques usant els recursos de la biblioteca.

La biblioteca com a marc d'activitats relacionades amb la difusió cultural es convertirà en un lloc ideal per a l'exposició de treballs elaborats sobre algun aspecte del patrimoni cultural, així com d'aquells de creació i manifestació artística. Així mateix es poden desenvolupar exposicions de treballs referits a l'impacte de l'acció humana en el medi, hàbits de consum i les conseqüències per a la salut... D'aquesta manera la *competència artística i cultural* i la *competència coneixement i interacció en el món físic* troben ressò en aquest marc.

Partim d'una realitat que ha de convertir-se, a l'hora d'elaborar un projecte d'actuacions per al foment de la lectura, en l'inevitable punt de partida. Aquesta realitat és la següent: quan diem als alumnes que han de llegir un llibre per trimestre o, per què no, un llibre al mes, la seva reacció és la d'explicar-nos immediatament que no tenen temps, que tenen molts deures, que és molt avorrit, etc. És evident, doncs, que la metodologia ha de canviar.

Una nova proposta seria la de llegir sense pressions, sense controls de lectura; una altra, sens dubte, és que tinguem un suggeridor fons bibliogràfic en la biblioteca del centre; és a dir, que trobin exemplars de novel·les d'extensió no excessiva i d'arguments que es basin en situacions properes als joves, tretes de la vida real, o de ficció.

El repte és procurar llegir almenys una obra al mes per tal de tenir una opinió sobre cadascuna, dedicant una classe mensual a comentar les lectures. Unes vegades posariem l'accent en els personatges, unes altres, en els escenaris o en la valoració de l'argument i el missatge que han extret, etc.

Evidentment, sorgeix un altre problema. Quan han d'anar a la biblioteca, en hores de classe o en hores d'esbarjo? Optem per fer sessions especials de lectura en la biblioteca, escollir de manera individualitzada els llibres i, sobretot, ensenyar-los a escollir. Una vegada superat el problema dels controls de lectura, es llançaran a llegir amb interès i aviat s'adonaran que quan acabin un llibre i vagin a canviar-lo, ja demanaran un en concret, que alguna amiga o amic els haurà recomanat; si no, saben que poden demanar consell i que rebran ajuda segons les seves prioritats. D'aquesta manera, la sessió mensual dedicada a comentar les lectures serà, sens dubte, molt enriquidora i els comentaris a classe, com a tasca d'expressió oral, serviran per destacar aquelles obres que més agradin. Una altra actuació interessant en aquest canvi de metodologia seria la possibilitat de rebre la visita d'algun escriptor i/o editor i participar en una xerrada amb ells. Això ens obligaria a preparar preguntes sobre obres concretes o sobre qüestions que ens hagin plantejat. En el decurs de la xerrada, els alumnes tindrien també la possibilitat de plantejar-ne d'altres de forma espontània.

Avaluar la nova metodologia, en arribar a final de curs, serà una tasca importantíssima que donarà els seus fruits el curs següent.

De res serveix que dissenyem un Projecte de Biblioteca Escolar i Foment de la Lectura si no dissenyem activitats impactants i atractives que parteixin de la dificultat real que troben avui dia els alumnes en l'exercici de lectura. Com seduir-los? Què és el que els agrada? Una infinitat de preguntes i gran disparitat de respostes... Però no és ben cert que pràcticament tots coincideixen en què els agrada el cinema? Si no a tots, sí a una gran majoria.

Atenent a aquesta realitat, una altra de les nostres propostes seria la d'arribar a la literatura a través del cinema i a l'inrevés; és a dir, un treball conjunt entre les dues manifestacions artístiques. Fins a quin punt són originals els arguments cinematogràfics?

Nosaltres proposaríem als nostres alumnes una sèrie de temes universals atenent, en tot moment, al seu nivell, interessos i trets significatius de cada grup, i posteriorment en faríem un seguiment des dels seus inicis fins a les manifestacions més actuals. D'aquesta manera, donem una oportunitat - sempre necessària- als clàssics i a tots els gèneres (des del còmic fins al guió cinematogràfic) sense oblidar la projecció i explicació de la pel·lícula triada i les creacions pròpies dels nostres alumnes: conte curt, poema, novel·la curta, monòleg, curtmetratge, espot, etc.

La història de Jason i els argonautes en recerca del Velló d'or és un gran relat d'aventures de la mitologia grega. Doncs bé, des de l'aparició del cinema, el tema de la cerca d'un objecte meravellós es converteix en un dels eixos bàsics per al desenvolupament del gènere d'aventures. Les mateixes qualitats heroiques del protagonista -Jason- es troben en Simbad, James Bond, l'agent 007, Indiana Jones i altres herois més familiars per als nostres alumnes. Es tractaria de, a través d'un exercici d'intriga, buscar en la biblioteca, ajudats per les nostres pistes, en quines obres trobem aquests herois, no només mitològics o cinematogràfics, sinó eternament literaris. A la nostra biblioteca i, com si d'una gimcana es tractés, cal trobar-los per posteriorment treballar-los, recrear-los, fer-los nostres en format còmic, conte, curt...

Per acabar amb aquesta activitat, els alumnes podran recomanar, en un llistat que durà enganxat cada llibre o pel·lícula, un o més llibres o pel·lícules relacionats amb allò que han llegit o vist (També t'agradarà...).

Altres temes fundacionals o immortals que es podrien utilitzar: la tornada a la llar (*L'Odissea*); l'amor prohibit (*Romeo i Julieta*); l'ascensió per l'amor (*La Ventafocs*); l'ésser desdoblant (*Jekyll i Hyde*), etc.

La metodologia que empraríem en les activitats proposades: “**Llegir sense pressions**”, “**Cinema i literatura**” i “**També t'agradarà...**” són un exemple de la interacció de les competències ja esmentades.

E) ACTUACIONS PREVISTES I TEMPORALITZACIÓ

A l'apartat anterior ja s'han posat exemples d'activitats que, sobretot, des dels departaments de llengües, es duran a terme el curs vinent.

Aquí aprofitem per agrupar els diferents tipus d'activitats i temporalitzar-les:

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITATS	TEMPORALITZACIÓ
Relacionades amb l'organització i funcionament de la biblioteca	-Inventari i actualització del fons de la biblioteca. -Formació dels usuaris: responsable de biblioteca, professors de guàrdia i alumnat.	-Darrer trimestre curs 2009/10, setembre 2010. -Activitats de formació professorat: setembre 2010 -Activitats formació alumnat: PRIMER TRIMESTRE 2010
. Relacionades amb el foment de la lectura y el desenvolupament de la comprensió lectora en totes les àrees curriculars.	-Activitats dissenyades per cada departament en les seves programacions didàctiques. -Blogs de lectura	TOT EL CURS ESCOLAR
Relacionades amb la celebració de dates significatives, actes orientats al foment de la lectura	- Ambientació de la biblioteca, decoració i estand de llibres temàtics relacionats amb l'activitat prevista. - Recerca i consulta d'informació a la biblioteca.	-1 de novembre: Tot Sants (Halloween). -10 de desembre: dia dels Drets Humans.. - 30 de gener: dia escolar de la no- violència i la Pau. - Darrer divendres de gener: Dia del centre, que cada any té una temàtica diferent. - 8 de març: dia de la Dona - 21 de març: dia internacional contra el racisme i dia de l'arbre. - 23 d'abril: dia del Llibre - 5 de juny: dia mundial del medi ambient. -Qualsevol altre que proposin els Departaments
Activitats que afavoreixin la participació de la família i la col·laboració d'altres institucions.	- Creació d'un taller de lectura pares/ mares/ alumnes. - Invitació d'algun cantautor local, escriptor, periodista...	TOT EL CURS ESCOLAR

F) PRESSUPOST PREVIST PER AL CURS 2010/11

CONCEPTE		COST APROX.
1. Actualització i renovació de fons	<ul style="list-style-type: none"> - Obres de referència/ informatives (renovació gral./ actualització) - Obres literàries (renovació gral./ actualització) - Còmics - Subscripcions a diaris/ revistes per al professorat - Subscripcions a publicacions per a l'alumnat (també per a NEE) - Pel·lícules i documentals en format DVD - CD àudio - Jocs 	1000 €
2. Mobiliari	<ul style="list-style-type: none"> - Taula zona gestió - Taules per ordinadors - Seient de rodes - oficina - per zona gestió (alçada regulable) - Armari tancat amb portes de vidre (per material audiovisual) - Escala - Faristol - Pissarra mòbil - Calaixera per a còmics - Expositor de diaris i revistes - Taulells de suro - Altres 	400 €
3. Equipament informàtic i audiovisual	<ul style="list-style-type: none"> - Ordinador per a zona de gestió - Impressora per a zona de gestió - Dos ordinadors per a usuaris - Programes informàtics - Altres 	2000 €
4. Organització, difusió i desenvolupament d'activitats	<ul style="list-style-type: none"> - Edició de butlletins - Organització de xerrades (escriptors/es, autors/es de còmic...) - Organització d'exposicions temàtiques - Altres activitats 	300€
5. Registre, catalogació i préstec	<ul style="list-style-type: none"> - Material d'oficina 	100 €
6. Adequació d'espais i instal·lacions	<ul style="list-style-type: none"> - Il·luminació - Pintura - Altres 	450 €
TOTAL		4.350 €

G) PLA DE SEGUIMENT I CRITERIS D'AVALUACIÓ

L'avaluació del projecte que s'ha dissenyat haurà d'incidir en els resultats que pugui haver tingut en la comprensió i en la formació lectora (adquisició d'hàbits de lectura, diversificació de la lectura, competència comunicativa a nivell oral i escrit...). Per a aquesta avaluació caldrà tenir en compte quina és la situació de partida de l'alumnat (hàbit lector, experiència lectora i d'escriptura, ambients en què el llibre és present, ús i tractament de la informació a través d'internet...)

Els departaments didàctics hauran de contemplar una autoavaluació de la seva contribució al projecte, considerant quines mesures han resultat efectives, quines activitats es poden repetir o quines poden ser modificades per a assolir els objectius que prèviament s'han establert.

Pel que fa a les diferents activitats que s'hauran desenvolupat, considerem oportuna una avaluació trimestral, que duran a terme els departaments que s'hi hagin implicat i la comissió encarregada dels aspectes organitzatius de la biblioteca. D'aquesta manera la planificació inicial podrà anar sent revisada i modificada si es considera pertinent.

En relació a l'avaluació del projecte hi ha un conjunt d'aspectes sobre els quals ha de recaure especial atenció:

- Grau d'utilització del servei de préstec de la biblioteca com a conseqüència de la posada en marxa del projecte (ja hem assenyalat la situació en què es troba a l'actualitat la biblioteca del centre)
- La dinàmica que s'hagi generat com a resultat del nou model de biblioteca i la utilització cada vegada més òptima i racionalitzada dels recursos bibliotecaris.
- Aplicabilitat dels materials curriculars que s'hagin adquirit per al foment i desenvolupament de la lectura: adquisició de materials per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, materials per a alumnat d'altres cultures o nacionalitats, adaptació d'activitats segons nivells...
- Cohesió, grau d'implicació i compromís dels diferents departaments, que haurà d'aparèixer reflectit en les respectives programacions.
- Grau de col·laboració i participació en les diferents activitats complementàries organitzades des de la biblioteca escolar.

5. CONCLUSIÓ

I aquí acaba aquest projecte, fruit del treball d'un grup de professores que, a manera de tramoistes, hem estat preparant, entre bambolines, l'*atrezzo* per a la nostra biblioteca, futur escenari de l'apassionant espectacle de la paraula.